

NARODNE NOVINE

SLUŽBENI LIST SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE HRVATSKE

Broj 50 — God. XXXIII (CXXXIX)

Zagreb, ponedjeljak 19. prosinca 1977.

Poštarina plaćena u Pošti
41000 Zagreb

S A D R Ž A J

404

Strana

404. Zakon o zaštiti od požara 650
405. Odluka o utvrđivanju broja članova Savjeta
Direkcije za republičke robne rezerve 660
406. Odluka o imenovanju članova Savjeta Direk-
cije za republičke robne rezerve 660
407. Odluka o imenovanju člana Odbora za izgrad-
nju kapitalnih objekata kulture od nacionalnog
značenja 661
408. Preporuka o mjerama za provođenje Društve-
nog dogovora i samoupravnih sporazuma o
raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava
za osobne dohotke 661
409. Plan za obranu od poplava u 1978. godini . . . 662
410. Rješenje o imenovanju predsjednika, članova
i tajnika Koordinacionog odbora za organiza-
cije udruženog rada koje obavljaju poslove
vanjskotrgovinskog prometa 684
411. Uputstvo o načinu i postupku za prenošenje
arhive i nesvršenih predmeta s općinskih su-
dova na novoosnovane općinske sudove . . . 684
412. Odluka Ustavnog suda Hrvatske broj U/I-
-233/1976-10 od 27. listopada 1977. 685
413. Samoupravni sporazum o zadovoljavanju za-
jedničkih potreba radnika i radnih ljudi te o
udruživanju sredstava i slobodnoj razmjeni
rada u Samoupravnoj interesnoj zajednici mi-
rovinskog i invalidskog osiguranja radnika
Hrvatske u godini 1978. 685
414. Samoupravni sporazum o zadovoljavanju za-
jedničkih potreba radnika i radnih ljudi te o
slobodnoj razmjeni rada i udruživanju sredsta-
va za doplatak za djecu u sklopu Samoupra-
vne interesne zajednice mirovinskog i invalid-
skog osiguranja radnika Hrvatske u godini
1978. 687
415. Statutarna odluka o organizaciji i radu Samo-
upravne interesne zajednice Hrvatske za eko-
nomske odnose s inozemstvom 688
416. Sporazum o promjeni zatečenih cijena ogrje-
vnom drvu u 1977. godini 690

Na temelju člana 389. Ustava Socijalističke Republike
Hrvatske, donosim

UKAZ

o proglašenju Zakona o zaštiti od požara

Proglašava se Zakon o zaštiti od požara, koji je Sa-
bor Socijalističke Republike Hrvatske donio na sjed-
nici Vijeća udruženog rada 24. studenoga 1977, Vijeća
općina 24. studenoga 1977. i na sjednici Društveno-po-
litičkog vijeća 24. studenoga 1977. godine.

Broj: 1356/77

Zagreb, 12. prosinca 1977.

Predsjednik
Predsjedništva SR Hrvatske
Jakov Blažević, v. r.

ZAKON

o zaštiti od požara

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

U svrhu zaštite života ljudi i imovine od požara podu-
zimaju se mjere i radnje za otklanjanje uzroka požara,
za sprečavanje nastajanja i širenja požara, za otkrivanje
i gašenje požara, za utvrđivanje uzroka požara kao i za
pružanje pomoći kod otklanjanja posljedica prouzrokovanih
požarom.

Zaštitu od požara kao predmeta društvene samozašti-
te samoupravno uređuju, organiziraju i osiguravaju nje-
no provođenje radni ljudi i građani, osnovne organizaci-
je udruženog rada, mjesne zajednice, samoupravne inte-
resne zajednice i druge samoupravne organizacije i za-
jednice, društveno-političke i druge društvene organizaci-
je, udruženja građana, društveno-političke zajednice i
njihovi organi.

Član 2.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji nor-
mativne, upravne, organizacione, tehničke, obrazovne i
propagandne naravi.

Zaštita od požara organizira se i kontinuirano provo-
di u svim sredinama, objektima i mjestima gdje postoji
mogućnost nastajanja požara.

Član 3.

Radni ljudi i građani te osnovne organizacije udruže-
nog rada, mjesne zajednice, samoupravne interesne za-
jednice i druge samoupravne organizacije i zajednice,
društveno-političke i druge društvene organizacije i

udruženja građana (u daljem tekstu: samoupravne organizacije i zajednice) zasnivaju svoje aktivnosti i međusobne odnose u provođenju zaštite od požara na suradnji, pomoći i solidarnosti, na pravima i dužnostima utvrđenim zakonom, propisima donesenim na temelju zakona, samoupravnim sporazumima i svojim samoupravnim općim aktima.

Međusobni odnosi subjekata iz stava 1. ovoga člana i društveno-političkih zajednica zasnivaju se na suradnji i pomoći, na pravima i dužnostima utvrđenim ustavom, zakonom, statutima i drugim aktima društveno-političkih zajednica.

Član 4.

Radni ljudi i građani, samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi u provođenju mjera zaštite od požara dužni su postupati u skladu sa zakonom, propisima donesenim na temelju zakona, planovima zaštite od požara i drugim odlukama skupština društveno-političkih zajednica te svojim samoupravnim općim aktima.

Radni ljudi i građani, samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi dužni su da na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i propisima donesenim na temelju zakona svojim alatom, prijevoznim, tehničkim i ostalim sredstvima, a radni ljudi i građani i svojim radom učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

Član 5.

Obaveze utvrđene ovim zakonom za samoupravne organizacije i zajednice, državne i druge organe u pogledu mjera zaštite od požara odnose se i na radne ljude koji samostalno obavljaju djelatnost osobnim radom sredstvima u vlasništvu građana.

Član 6.

Zaštita od požara je djelatnost od posebnog društvenog interesa.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 7.

Mjesna zajednica u oblasti zaštite od požara:

1. donosi plan zaštite od požara u kojem utvrđuje mjere zaštite od požara,
2. provodi pripreme, organizira i osposobljava stanovništvo za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom,
3. brine se o osiguravanju prostora i uvjeta za izgradnju objekata namijenjenih aktivnostima u vezi sa zaštitom od požara,
4. osigurava informiranje stanovništva o mjerama koje se poduzimaju na temelju plana zaštite od požara i o njihovim dužnostima u slučaju izbijanja požara,
5. osniva i predlaže osnivanje profesionalnih vatrogasnih jedinica odnosno dobrovoljnih vatrogasnih društava,
6. obavlja i druge poslove iz oblasti zaštite od požara određene zakonom, planovima zaštite od požara, odlukama općinske skupštine kao i drugim samoupravnim općim aktima.

Mjesne zajednice surađuju međusobno i sa drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama na svom području u organiziranju i provođenju mjera zaštite od požara.

Član 8.

Općinska skupština organizira zaštitu od požara na području općine, brine se o njenom uspješnom funkcioniranju, poduzima mjere za unapređenje zaštite od požara i brine se o nadzoru nad provođenjem propisanih mjera zaštite od požara od strane samoupravnih organizacija i zajednica, državnih i drugih organa, radnih ljudi i građana.

Općinska skupština u suradnji s mjesnim zajednicama i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama

dužna je donijeti plan zaštite od požara, a može donositi i druge propise kojima određuje mjere zaštite od požara za svoje područje.

Član 9.

Planom zaštite od požara i odlukama koje donosi općinska skupština određuje se naročito:

1. procjena ugroženosti od požara i mjere zaštite od požara na području općine,
2. organizacija vatrogasnih jedinica (broj jedinica, broj vatrogasaca, tehnička oprema, sredstva za gašenje požara i smještaj),
3. uvjeti pod kojima su profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice dužne učestvovati u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i na područjima odnosno objektima za koje one nisu osnovane,
4. uvjeti pod kojima jedinice civilne zaštite, organizacije udruženog rada, radni ljudi i građani učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom,
5. organiziranje zdravstvene službe radi prihvata i pružanja zdravstvene pomoći osobama nastradalim u požaru,
6. sistem osmatranja, sistem veza i način dojave požara,
7. zajedničko djelovanje vatrogasnih jedinica na području općine,
8. način osiguranja vode za gašenje požara na području općine,
9. obaveza da pristupni putovi do objekata budu slobodni za vatrogasnu tehniku, posebno do visokih objekata,
10. način osposobljavanja radnih ljudi i građana za njihovo učestvovanje u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

Program za osposobljavanje radnih ljudi i građana za gašenje požara, spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom donosi republički sekretar za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: republički sekretar) u suglasnosti s republičkim sekretarom za narodnu obranu, a po pribavljenom mišljenju Vatrogasnog saveza Hrvatske.

Član 10.

Skupština zajednice općina odnosno gradske zajednice općina prati, razmatra i analizira stanje zaštite od požara, usklađuje rad samoupravnih organizacija i zajednica, državnih i drugih organa u poslovima zaštite od požara i brine se o vršenju nadzora nad provođenjem propisanih mjera zaštite od požara na području zajednice općina odnosno gradske zajednice općina.

Član 11.

Planovima prostornog uređenja u pogledu mjera zaštite od požara utvrđuju se naročito:

1. izvorišta snabdijevanja vodom i vodovodni objekti (crpne stanice, rezervoari, hidranti, zasuni itd.) koji osiguravaju stambene i industrijske zone dovoljnom količinom vode za gašenje požara,
2. udaljenost između zona predviđenih za stambene i javne objekte i zona predviđenih za industrijske objekte,
3. udaljenost između objekata različite namjene unutar pojedine zone,
4. prostor za izgradnju objekata za potrebe vatrogasnih jedinica,
5. putovi koji omogućavaju pristup vatrogasnoj tehnici do objekata radi gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine.

Općinski sekretarijat za unutrašnje poslove surađuje u izradi plana prostornog uređenja za područje općine u pogledu mjera iz stava 1. ovoga člana.

Član 12.

Projektne organizacije, projektanti, investitori, proizvođači roba i izvođači radova dužni su kod projektiranja, proizvodnje roba i izgradnje objekata, postrojenja, instalacija i uređaja primjenjivati mjere i normative zaštite od požara propisane zakonom i propisima donesenim na temelju zakona kao i mjere usvojene pravilima tehničke prakse.

Član 13.

Projektne organizacije i projektanti dužni su mjere zaštite od požara predviđene u tehničkoj dokumentaciji prikazati tako da se na temelju grafičkih prikaza, proračuna i tekstualnih objašnjenja može ocijeniti predviđeni odnosno odabrani sistem zaštite od požara, njegova funkcionalnost i efikasnost. U tekstualnom objašnjenju moraju se navesti propisi odnosno pravila tehničke prakse na kojima se zasniva predviđeni sistem zaštite od požara.

Član 14.

Kod projektiranja i izgradnje objekata u kojima rade, stanuju ili borave osobe moraju se osigurati uvjeti koji će omogućiti da te osobe, u slučaju potrebe, mogu brzo i nesmetano izaći iz tih objekata.

Član 15.

Za finalnu obradu i u svrhu izolacije horizontalnih i vertikalnih površina izlaza i izlaznih putova u objektima ne smiju se ugrađivati građevinski materijali koji su zapaljivi i brzo sagorijevaju.

Zapaljivost i brzina sagorijevanja građevinskih materijala utvrđuje se jugoslavenskim standardima.

Član 16.

Radi sprečavanja i otklanjanja opasnosti od požara samoupravne organizacije i zajednice dužne su osigurati vatrogasno dežurstvo odnosno osmatračko-dojavnu službu, odgovarajuću opremu i sredstva za gašenje požara i to:

1. u objektima za vrijeme održavanja priredbi, sajmovima, izložbi ili sličnih manifestacija,

2. na određenim vanjskim prostorima u vrijeme kada je opasnost za nastajanje požara na takvim prostorima vjerojatna ili očita (obavljanje žetve i vršidbe većeg obima, velika gradilišta, površine šuma za vrijeme sušnih vremenskih perioda).

Vatrogasno dežurstvo odnosno osmatračko-dojavnu službu prema točki 1. stava 1. ovoga člana dužan je osigurati organizator, a prema točki 2. stava 1. ovoga člana korisnik navedenih objekata odnosno površina.

Član 17.

Na području općine gdje nije organizirano vatrogasno dežurstvo odnosno osmatračko-dojavna služba prema članu 16. ovoga zakona, a postoji neposredna opasnost od izbijanja požara većeg opsega, općinska skupština na osnovi vlastite procjene ugroženosti dužna je organizirati takvo dežurstvo odnosno službu.

Član 18.

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tekućine i plinovi ili eksplozivne tvari mogu se vršiti samo u objektima ili dijelovima objekata koji su odvojeni od drugih proizvodnih i skladišnih prostora vatroopornim stijenama koje onemogućavaju širenje požara.

Tehnološki procesi iz stava 1. ovoga člana kao i radovi s otvorenim plamenom u blizini zapaljivih tekućina, plinova, eksplozivnih i drugih tvari koje mogu izazvati požar ili eksploziju, moraju biti organizirani na način da, ovisno o prirodi i uvjetima rada, opasnost od požara bude otklonjena odnosno svedena na najmanju mjeru.

Objekti iz stava 1. ovoga člana mogu se graditi samo na mjestima gdje njihova izgradnja ne ugrožava sigurnost od požara postojećih objekata na tom prostoru i njegovoj okolini.

Član 19.

Organ uprave nadležan za poslove građevinarstva ne smije izdati građevinsku dozvolu za gradnju objekata, njihove rekonstrukcije ili adaptacije ako nije pribavljena potvrda općinskog sekretarijata za unutrašnje poslove da su u tehničkoj dokumentaciji predviđene propisane ili pravilima tehničke prakse usvojene mjere zaštite od požara.

Ako općinski sekretarijat za unutrašnje poslove prilikom pregleda tehničke dokumentacije utvrdi da nisu predviđene mjere zaštite od požara prema stavu 1. ovoga člana, obavijestit će podnosioca zahtjeva i zatražiti da to naknadno učini. Ako podnositelj zahtjeva to ne učini u određenom roku, općinski sekretarijat za unutrašnje poslove neće izdati potvrdu, a vratit će podnosiocu zahtjeva tehničku dokumentaciju te obrazložiti zbog čega nije dao potvrdu.

Član 20.

Dozvola za upotrebu izgrađenog, rekonstruiranog ili adaptiranog objekta može se izdati kad se utvrdi da su provedene mjere zaštite od požara predviđene u tehničkoj dokumentaciji.

Komisija za tehnički pregled objekata u kojoj učestvuje i predstavnik općinskog sekretarijata za unutrašnje poslove utvrđuje da li su provedene mjere zaštite od požara utvrđene u tehničkoj dokumentaciji.

Ako se prilikom tehničkog pregleda objekta utvrdi da kod njegove izgradnje nisu provedene mjere zaštite od požara predviđene u tehničkoj dokumentaciji, neće se izdati dozvola za upotrebu objekata sve dok se te mjere ne provedu.

Član 21.

Nosioci prava korištenja, nosioci prava raspolaganja, vlasnici, odnosno neposredni korisnici objekata ili određenih prostorija u objektima dužni su održavati u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, plinske, ventilacione i druge instalacije, dimovodne objekte i ložišta kao i druge uređaje koji mogu prouzrokovati nastajanje požara.

Subjekti iz stava 1. ovoga člana dužni su se brinuti o ispravnosti uređaja i sredstava za gašenje požara u objektima.

Član 22.

Općinska skupština propisat će organizaciju i rad dimnjačarske službe, rokove čišćenja dimovodnih objekata te vršenje nadzora nad radom dimnjačarske službe.

Član 23.

Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za gašenje i dojavu požara vrši se na način utvrđen posebnim propisima.

Uređaji, oprema i sredstva iz stava 1. ovoga člana za koje nisu doneseni jugoslavenski standardi ili koji se uvoze iz inozemstva mogu se stavljati u promet samo ako je proizvođač odnosno uvoznik pribavio atest ovlaštene organizacije o ispravnosti tih uređaja, opreme i sredstava te njihovoj podobnosti za primjenu u namijenjene svrhe. Za svaki uvezeni uređaj i svaku uvezenu količinu opreme istovrsnih dijelova nekog uređaja ili sredstava za gašenje požara uvoznik je dužan pribaviti atest.

Kad je posebnim propisima određeno da je za stavljanje u promet uređaja, opreme i sredstava iz stava 1. i 2. ovoga člana potrebno odobrenje nadležnog organa, takvo odobrenje izdaje Republički sekretarijat za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Republički sekretarijat).

Odredbe stava 2. i 3. ovoga člana odnose se i na zaštitnu i drugu osobnu opremu koju vatrogasci koriste kod gašenja požara.

Član 24.

Za izvedene stabilne instalacije namijenjene za gašenje ili dojavu požara izvođač radova je dužan pribaviti atest od ovlaštene organizacije o ispravnom funkcioniranju tih instalacija i dati ga na uvid komisiji iz člana 20. ovoga zakona.

Ispravnost instalacija iz stava 1. ovoga člana mora se provjeravati najmanje jedanput godišnje. O tom provjeravanju vodi se evidencija u koju se unosi kad je provjera izvršena, tko ju je izvršio i što je provjeravanjem utvrđeno.

Član 25.

Republički sekretar propisat će tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati organizacije iz člana 23. i 24. ovoga zakona.

Odobrenje za obavljanje poslova iz člana 23. i 24. ovoga zakona izdaje Republički sekretarijat.

Član 26.

Kontrolno ispitivanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata koji se nalaze u prometu mogu obavljati organizacije koje imaju odgovarajuću tehničku opremu i prostor i čiji su radnici stručno osposobljeni za obavljanje tih poslova.

Kontrolno ispitivanje iz stava 1. ovoga člana vrši se prema jugoslavenskim standardima.

Odobrenje za vršenje kontrolnog ispitivanja ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata koji se nalaze u prometu izdaje Republički sekretarijat.

Član 27.

Samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi, polazeći od vlastitih uvjeta i potreba, a u skladu s propisima o zaštiti od požara, samoupravnim općim aktom utvrđuju mjere i poslove u vezi s provođenjem i unapređenjem zaštite od požara.

Član 28.

Samoupravnim općim aktom o zaštiti od požara samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi utvrđit će naročito:

1. mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara,
2. organizaciju i djelokrug jedinice za zaštitu od požara,
3. organizaciju osmatranja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara,
4. organizaciju i način vršenja unutrašnje kontrole te ovlaštenja i dužnosti radnika koji vrše tu kontrolu,
5. način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo o opasnostima od požara na tom radnom mjestu kao i način obuke radnika o mjerama zaštite od požara i rukovanja opremom i sredstvima za gašenje požara,
6. vrstu i količinu opreme i sredstava za gašenje požara, raspored te opreme i sredstava kao i vrijeme i način ispitivanja njihove ispravnosti,
7. stručnu spremu radnika koji obavljaju poslove zaštite od požara,
8. zadatke radnika koji imaju posebna ovlaštenja i odgovornosti u pogledu provođenja mjera zaštite od požara,
9. odgovornost radnika zbog nepridržavanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara,
10. dužnosti radnika u slučaju izbijanja požara i njihovo sudjelovanje u gašenju požara.

Član 29.

Organi upravljanja u samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima dužni su osigurati provođenje mjera utvrđenih samoupravnim općim aktom iz člana 28. ovoga zakona i najmanje jedanput godišnje razmotriti stanje zaštite od požara.

Radnici koji imaju posebna ovlaštenja i odgovornosti u samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima, svaki u svom djelokrugu, odgovorni su za provođenje mjera zaštite od požara, a naročito za primjenu propisanih i naređenih mjera, održavanje u ispravnom stanju i namjensku upotrebu opreme i sredstava za gašenje požara kao i za upoznavanje radnika s opasnostima od požara na njihovim radnim mjestima.

Član 30.

Samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi dužni su osigurati da svaki radnik bude upoznat s opasnostima od požara na radnom mjestu odnosno s mjerama, opremom i sredstvima za gašenje požara i s odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara.

Radnik je dužan prisustvovati teoretskoj i praktičnoj obuci koja se organizira u samoupravnoj organizaciji i zajednici, državnom ili drugom organu radi upoznavanja s opasnostima od požara, mjerama zaštite od požara i upotrebom opreme i sredstava za gašenje požara.

Član 31.

Radi otklanjanja uzroka zbog kojih može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje, zajednice osiguranja imovine i osoba dužne su pratiti i analizirati uzroke požara i, zavisno od predmeta koji se osigurava, pri utvrđivanju uvjeta osiguranja odnosno zaključenja ugovora s osiguranicima predviđjeti mjere kojima je svrha uklanjanje tih uzroka, a tokom trajanja osiguranja kontrolirati njihovo provođenje.

Zajednica osiguranja imovine i osoba mogu materijalno zainteresirati osiguranike da poduzimaju mjere za sprečavanje nastajanja i širenja požara putem viših i nižih premija osiguranja zavisno od poduzetih mjera, davanjem popusta (bonifikacije) na premiju, udjelom osiguranika u dijelu štete, smanjenjem visine štete, odnosno gubitkom prava na odštetu.

III. VATROGASNE JEDINICE, DRUŠTVA I SAVEZI

Član 32.

Radi sudjelovanja u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom kao i radi obavljanja drugih djelatnosti utvrđenih planovima zaštite od požara osnivaju se profesionalne vatrogasne jedinice i dobrovoljna vatrogasna društva.

Profesionalne vatrogasne jedinice i dobrovoljna vatrogasna društva dužni su na području za koje su osnovani gasiti požar i sudjelovati u spasavanju ljudi i imovine bez obzira o čijoj se imovini radi i o izvršenom gašenju dostaviti izvještaj nadležnom općinskom sekretarijatu za unutrašnje poslove.

Član 33.

Profesionalne vatrogasne jedinice su jedinice kojima je osnovni zadatak gašenje požara i obavljanje drugih poslova u pogledu zaštite od požara. Većinu radnika u tim jedinicama čine profesionalni vatrogasci.

Profesionalne vatrogasne jedinice mogu se osnivati za određena područja (teritorijalne profesionalne vatrogasne jedinice) i u organizacijama udruženog rada (profesionalne vatrogasne jedinice u organizacijama udruženog rada).

Član 34.

Teritorijalne profesionalne vatrogasne jedinice mogu osnivati društveno-političke zajednice i mjesne zajednice. Skupština društveno-političke zajednice odlukom osniva teritorijalnu profesionalnu vatrogasnu jedinicu kao organ odnosno dio organa društveno-političke zajednice.

Teritorijalna profesionalna vatrogasna jedinica koju osniva mjesna zajednica je stručna služba te zajednice.

Odlukom o osnivanju jedinica iz stava 2. i 3. ovoga člana određuje se organizacija, zadaci, broj profesionalnih vatrogasaca, stručna sprema zaposlenih radnika, vrsta i količina tehničke opreme te sredstva za gašenje požara.

Profesionalne vatrogasne jedinice u organizacijama udruženog rada mogu osnovati te organizacije.

Član 35.

Ako na području općine nema dobrovoljnog vatrogasnog društva, općinska skupština dužna je osnovati teritorijalnu profesionalnu vatrogasnu jedinicu.

U naseljenim mjestima s više od 15.000 stanovnika općinska skupština dužna je osnovati teritorijalnu profesionalnu vatrogasnu jedinicu.

Član 36.

Organizacije udruženog rada u kojima postoje povećane opasnosti od požara, a naročito one koje koriste, proizvode ili uskladištavaju veće količine zapaljivih tekućina, plinova ili eksplozivnih tvari dužne su osnovati profesionalnu vatrogasnu jedinicu u organizaciji udruženog rada i nabaviti potrebnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Općinska skupština utvrdit će organizacije iz stava 1. ovoga člana koje moraju imati profesionalnu vatrogasnu jedinicu.

U slučaju da organizacije udruženog rada imaju objekte u kojima postoje povećane opasnosti od požara, u smislu stava 1. ovoga člana, na području više općina, organizacije iz stava 1. ovoga člana koje moraju imati profesionalnu vatrogasnu jedinicu kao i opseg zaštite na pojedinim objektima ovisno o svim okolnostima konkretnog slučaja, utvrđuje Republički sekretarijat.

Član 37.

Radne zadatke i poslove profesionalnog vatrogasca može obavljati samo osoba koja pored općih uvjeta za stupanje u radni odnos ispunjava i slijedeće uvjete:

1. da ima spremu stručnog radnika — vatrogasca,
2. da je psihički i fizički sposobna za vršenje poslova zaštite od požara i spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom,
3. da nije kažnjena odnosno da se protiv nje ne vodi krivični postupak za krivična djela protiv osnova socijalističkog samoupravnog društvenog uređenja i sigurnosti SFRJ, za krivična djela protiv društvene i privatne imovine, za krivična djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i za krivična djela protiv službene dužnosti, samoupravnih i javnih ovlaštenja.

Izuzetno, radne zadatke i poslove profesionalnog vatrogasca može obavljati i osoba koja ima srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera, pod uvjetom da u roku godine dana položi dopunski ispit za stručnog radnika — vatrogasca.

Na radna mjesta radnika s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u profesionalnim vatrogasnim jedinicama i na radna mjesta radnika odgovornih za poslove zaštite od požara u samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima mogu se zaposliti osobe koje imaju najmanje završenu školu za stručnog radnika vatrogasca — specijalistu ili školu srednjeg obrazovanja tehničkog smjera i položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite od požara.

Republički sekretar propisat će program i način polaganja stručnog ispita za rukovodioce profesionalnih vatrogasnih jedinica i za radnike odgovorne za obavljanje poslova zaštite od požara u samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima.

Član 38.

Dobrovoljna vatrogasna društva kao društvene organizacije mogu osnivati radni ljudi i građani te samoupravne organizacije i zajednice u svim sredinama u kojima postoji interes za aktivnosti iz oblasti zaštite od požara.

Dobrovoljno vatrogasno društvo mora imati u svom sastavu vatrogasnu jedinicu od najmanje 10 vatrogasaca stručno osposobljenih za gašenje požara i odgovarajuću tehničku opremu i sredstva za gašenje požara.

U sastavu vatrogasne jedinice dobrovoljno vatrogasno društvo može imati i profesionalne vatrogasce.

Stručno obrazovanje članova dobrovoljnog vatrogasnog društva obavlja se po programu kojeg donosi Republička samoupravna interesna zajednica odgoja i usmjerenog obrazovanja u djelatnosti zaštite od požara po prethodno pribavljenom mišljenju Vatrogasnog saveza Hrvatske, Republičkog sekretarijata za narodnu obranu i Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove.

Član 39.

Članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva vrše dužnost u društvu bez naknade.

Članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva kad učestvuju u gašenju požara za vrijeme radnog vremena imaju pravo na naknadu osobnog dohotka od samoupravnih organizacija i zajednica, državnih i drugih organa u kojima su u radnom odnosu.

Dobrovoljna vatrogasna društva mogu utvrditi uvjete pod kojima će se iz sredstava društva njihovim članovima koji nisu u radnom odnosu priznati naknada za izgublenu zaradu zbog učestvovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

Član 40.

Članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva koji su osigurani po propisima o zdravstvenom i invalidskom osiguranju kao osobe u radnom odnosu ili po drugoj osnovi, a koji pri gašenju požara, spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, pri odlasku na vježbu, na vježbi i na povratku s vježbe kao i za vrijeme stručnog osposobljavanja što ga organizira dobrovoljno vatrogasno društvo budu povrijeđeni ili se razbole, a ta bolest nastupi neposredno i isključivo kao posljedica vršenja navedenih dužnosti, imaju prava iz zdravstvenog i invalidskog osiguranja kao da su pretrpjeli nesreću na svom redovnom poslu.

Članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva, koji nisu osigurani po propisima o zdravstvenom i invalidskom osiguranju, imaju pravo na zdravstveno i invalidsko osiguranje kao osobe koje sudjeluju u organiziranim javnim radovima ako, pod okolnostima navedenim u stavu 1. ovoga člana, budu povrijeđeni ili se razbole, a ta bolest nastupi neposredno i isključivo kao posljedica vršenja aktivnosti po osnovi koje su osigurani.

Osobe koje nisu osigurane u smislu stava 1. i 2. ovoga člana imaju pravo na zdravstveno i invalidsko osiguranje kao osobe koje sudjeluju na akcijama spasavanja ili obrane od elementarnih nepogoda ili udesa u slučaju povrede ili bolesti prouzrokovane nesrećom koju pretrpe za vrijeme učestvovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, u smislu člana 49. stava 1. ovoga zakona.

Član 41.

Članovi porodice osoba iz člana 40. ovoga zakona osigurani su za slučaj smrti tih osoba po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, ako je smrt nastupila pod okolnostima navedenim iz stava 1. toga člana.

Članovima porodice smatraju se osobe iz člana 29. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju.

Član 42.

Dobrovoljna vatrogasna društva na području općine mogu se udruživati u vatrogasni savez općine, vatrogasni savez općina u vatrogasne saveze zajednice općina, a vatrogasni savezi zajednica općina u Vatrogasni savez Hrvatske.

Član 43.

Vatrogasni savezi su stručne društvene organizacije u oblasti zaštite od požara.

Vatrogasni savezi:

1. objedinjavaju i koordiniraju aktivnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava i profesionalnih vatrogasnih jedinica i pružaju im stručnu pomoć,

2. brinu se o stručnom osposobljavanju i tehničkom opremanju vatrogasnih jedinica,

3. daju inicijativu za razvijanje i populariziranje svih oblika zaštite od požara,

4. brinu se o unapređivanju samoupravnog organiziranja dobrovoljnih vatrogasnih društava i profesionalnih vatrogasnih jedinica,

5. razvijaju samozaštitu i tehničku kulturu u oblasti zaštite od požara,

6. vrše određene poslove kontrole provođenja propisanih i naređenih mjera zaštite od požara,

7. organiziraju propagandnu djelatnost (»Mjesec zaštite od požara«, javne vježbe, natjecanja, smotre i slično).

U svrhu unapređivanja zaštite od požara vatrogasni savezi surađuju sa zainteresiranim samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima.

Član 44.

Profesionalne vatrogasne jedinice, dobrovoljna vatrogasna društva, vatrogasni savezi, Centar za stručno obrazovanje vatrogasnih kadrova Republičkog sekretarijata i samoupravne interese zajednice za zaštitu od požara provode stručne pripreme u oblasti zaštite od požara za djelovanje u ratnim uvjetima u skladu s propisima o općenarodnoj obrani.

IV. GAŠENJE POŽARA

Član 45.

Svaka osoba koja primijeti neposrednu opasnost od izbijanja požara ili primijeti požar dužna je da ukloni opasnost, odnosno da ugasi požar ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako ta osoba to ne može učiniti sama, dužna je obavijestiti najbližu vatrogasnu jedinicu, općinski sekretarijat za unutrašnje poslove, centar za obavješćavanje i uzbunjivanje ili drugi općinski organ.

Samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi dužni su odmah obavijestiti općinski sekretarijat za unutrašnje poslove o svakom požaru koji nastane u organizaciji odnosno organu.

Član 46.

Neposrednim gašenjem požara na licu mjesta rukovodilac vatrogasne jedinice koja je prva počela gasiti požar ukoliko se rukovodioci vatrogasnih jedinica koje učestvuju u gašenju požara drukčije ne dogovore ili ako općinskim planom zaštite od požara nije drukčije određeno.

Radi nesmetanog gašenja požara rukovodilac gašenja požara može:

1. zabraniti promet vozila i pristup nepozvanim osobama u blizini mjesta požara,

2. narediti evakuiranje osoba i uklanjanje stvari iz susjednih objekata koji su ugroženi požarom,

3. narediti prekid dovodenja električne struje i plina,

4. narediti djelomično ili potpuno rušenje objekata pomoću kojih bi se požar mogao širiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti,

5. ograničiti djelomično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni gdje se pojavi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara,

6. narediti korištenje vode iz obližnjih bunara, cisterni, rezervoara, kanala i slično koji pripadaju drugim organizacijama, građanskim pravnim osobama ili građanima,

7. poslužiti se tuđim prometnim sredstvima radi prevoženja osoba nastradalih u požaru najbližoj zdravstvenoj organizaciji ili radi prevoza osoba na mjesto požara,

8. poduzeti druge potrebne mjere radi sprečavanja širenja požara odnosno što bržeg gašenja.

Rukovodilac gašenja požara dužan je poduzeti potrebne mjere da se sačuvaju tragovi i predmeti koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka požara.

Član 47.

Ako rukovodilac vatrogasne jedinice koja je počela gasiti požar ocijeni da ga ta jedinica sama ne može ugasi, zatražit će pomoć drugih vatrogasnih jedinica.

Rukovodilac općinskog sekretarijata za unutrašnje poslove može narediti svakoj vatrogasnoj jedinici na području općine da sudjeluje u gašenju požara na području općine s određenim brojem vatrogasaca i tehničkom opremom s kojom vatrogasna jedinica raspolaže.

Član 48.

Prilikom gašenja požara vatrogasci su dužni da nose propisanu zaštitnu opremu.

Zaštitnu opremu iz stava 1. ovoga člana propisat će republički sekretar.

Član 49.

U slučaju izbijanja većeg požara predsjednik općinske skupštine može:

1. zatražiti pomoć susjednih općina,

2. narediti mobilizaciju svih sposobnih osoba s područja općine starijih od 16 godina radi sudjelovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom,

3. narediti da se stave na raspolaganje alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i za spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom.

U gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, u slučaju iz stava 1. ovoga člana, učestvuju štabovi i jedinice civilne zaštite.

Član 50.

Republički sekretar ili osoba koju on za to ovlasti može narediti svakoj vatrogasnoj jedinici da sudjeluje u gašenju požara na teritoriju Socijalističke Republike Hrvatske.

Naknadu troškova vatrogasnim jedinicama iz stava 1. ovoga člana koje su sudjelovale u gašenju požara snosi Republika.

Član 51.

Ako je za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom potrebna pomoć vatrogasnih jedinica drugih socijalističkih republika ili autonomnih pokrajina, tu pomoć može tražiti predsjednik općinske skupštine.

Član 52.

Osobe u radnom odnosu koje prema članu 49. ovoga zakona sudjeluju u gašenju požara imaju pravo na naknadu osobnog dohotka za vrijeme odsustvovanja s rada.

Osobe koje samostalno vrše poljoprivrednu, zanatsku ili drugu djelatnost, a sudjeluju u gašenju požara prema članu 49. ovoga zakona, imaju pravo na naknadu umjesto osobnog dohotka čiju visinu određuje općinska skupština.

Naknadu iz stava 1. i 2. ovoga člana snosi društveno-politička zajednica čiji je predsjednik naredio mobilizaciju radi sudjelovanja u gašenju požara.

Član 53.

Ako vatrogasne jedinice sudjeluju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom na području druge općine, imaju pravo na naknadu neophodnih troškova koje su imale pri sudjelovanju i gašenju požara (utrošena sredstva za gašenje požara, benzin i sl.).

Član 54.

Naknadu iz člana 53. ovoga zakona snosi društveno-politička zajednica čiji je organ tražio odnosno naredio da se pruži pomoć, a naknadu organizacijama i građanima za pretrpljenu štetu u slučajevima iz člana 46. stava 2. točka 4. do 7. ovoga zakona, snosi društveno-politička zajednica na čijem je području gašen požar.

V. NADZOR NAD PROVOĐENJEM MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 55.

Nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara utvrđenih ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega vrše inspektori za zaštitu od požara u organizacijama unutrašnjih poslova.

Općinski sekretarijat za unutrašnje poslove vrši nadzor nad radom vatrogasnih jedinica u obavljanju poslova, navedenih u članu 32. stava 1. ovoga zakona, u održavanju i upotrebi tehničke opreme i sredstava za gašenje i dojavu požara te održavanje teoretske nastave i praktičnih vježbi.

Nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara u šumama vrše i šumarski inspektori koji u obavljanju ovih poslova imaju ovlaštenja inspektora za zaštitu od požara utvrđena ovim zakonom.

Član 56.

Odlukom općinske skupštine može se propisati da određene poslove kontrole provođenja propisanih i navedenih mjera zaštite od požara utvrđenih ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega vrše povremeno teritorijalne profesionalne vatrogasne jedinice, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasni savezi.

Član 57.

Organi unutrašnjih poslova dužni su svojim samoupravnim općim aktom utvrditi potreban broj inspektora za zaštitu od požara i brinuti da se utvrđena radna mjesta popune radnicima sa propisanim stručnom spremom.

Član 58.

Inspektori za zaštitu od požara samostalno obavljaju poslove i donose rješenja u okviru ovlaštenja i dužnosti određenih zakonom i drugim propisima donesenim na temelju zakona.

Inspektor za zaštitu od požara mora imati posebnu legitimaciju. Obrazac legitimacije propisuje republikli sekretar.

Član 59.

Za inspektora za zaštitu od požara u općinskom sekretarijatu za unutrašnje poslove može biti zaposlena osoba koja ima najmanje školu za stručnog radnika vatrogasca — specijalistu ili srednju tehničku školu i položen stručni ispit.

Za inspektora za zaštitu od požara u sekretarijatu za unutrašnje poslove zajednice općina i Republičkom sekretarijatu može biti zaposlena osoba koja ima tehnički fakultet ili višu školu vatrogasnog smjera i položen stručni ispit.

Republički sekretar propisat će program i način polaganja stručnog ispita za inspektora za zaštitu od požara.

Član 60.

Prilikom vršenja nadzora inspektor za zaštitu od požara ima pravo da pregleda sve zatvorene prostorije i otvorene prostore, postrojenja i uređaje i da poduzima druge radnje potrebne za utvrđivanje kako se primjenjuju propisane i naredene mjere zaštite od požara.

Radi vršenja nadzora inspektor za zaštitu od požara može ući u stambene prostorije na traženje stanara ili na temelju rješenja organa unutrašnjih poslova.

Član 61.

Samoupravne organizacije i zajednice, državni i drugi organi, radni ljudi i građani dužni su omogućiti vršenje inspekcijskih poslova i inspektorima za zaštitu od požara pružiti potrebne podatke i obavještenja.

Prilikom vršenja nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrđuje naročito:

1. da li samoupravna organizacija i zajednica odnosno organ primjenjuje propisane mjere i normative zaštite od požara,
2. da li su provedene naredene mjere zaštite od požara,
3. da li u objektima, na uređajima i postrojenjima koji se pregledavaju postoje nedostaci koji bi mogli izazvati požar ili omogućiti njegovo širenje,
4. da li je osigurana mogućnost da osobe koje se nalaze u objektu mogu u slučaju požara brzo i nesmetano napustiti objekat,
5. da li je samoupravna organizacija i zajednica odnosno organ donijela samoupravni opći akt iz člana 27. ovoga zakona i da li se provode u njemu utvrđene mjere,
6. da li vatrogasci, rukovodioci vatrogasnih jedinica i radnici odgovorni za poslove zaštite od požara u samoupravnoj organizaciji i zajednici odnosno organu imaju propisanu stručnu spremu za radno mjesto na kojem rade,
7. da li samoupravna organizacija i zajednica odnosno organ ima odgovarajuću tehničku opremu i sredstva za gašenje i da li su ta oprema i sredstva u ispravnom stanju.

Član 62.

Ako u vršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrdi da se pri gradnji objekta ne provode mjere zaštite od požara predviđene u tehničkoj dokumentaciji, o tome će obavijestiti općinski organ uprave nadležan za poslove građevinarstva.

Član 63.

Ako u vršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrdi da se u prometu nalazi oprema ili sredstva za gašenje požara za koje nisu doneseni jugoslavenski standardi ili nije pribavljen atest ovlaštene organizacije ili nije izdano odobrenje za stavljanje u promet (član 23), rješenjem će narediti da se ta oprema ili sredstva povuku iz prometa.

Član 64.

Zalba protiv rješenja inspektora za zaštitu od požara ne odgađa izvršenje rješenja, ako to u rješenju nije izričito navedeno.

Član 65.

O izvršenom pregledu i svojim nalazima inspektor za zaštitu od požara dužan je sastaviti zapisnik. Jedan primjerak zapisnika uručuje samoupravnoj organizaciji i zajednici odnosno organu kod kojeg je pregled izvršen.

Ako inspektor za zaštitu od požara prilikom pregleda ustanovi nedostatke u provođenju propisanih mjera zaštite od požara dužan je o tome obavijestiti organe upravljanja i odgovorne osobe u samoupravnoj organizaciji i zajednici, državnom i drugom organu i pozvati ih da se utvrđene nepravilnosti u određenom roku otklone.

Član 66.

Ako inspektor za zaštitu od požara u vršenju nadzora utvrdi povredu propisa koja predstavlja prekršaj ili utvrdi da nisu provedene naredene mjere zaštite od požara podnijet će protiv samoupravnih organizacija i zajednice i za to odgovorne osobe u njima te odgovorne osobe u državnom i drugom organu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. Kad postoje osnovne sumnje da se radi o krivičnom djelu, podnijet će krivičnu prijavu nadležnom javnom tužilaštvu.

Član 67.

Inspektor za zaštitu od požara dužan je surađivati s drugim inspekcijama, samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima te njihovim organima upravljanja.

Član 68.

U vršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara dužan je čuvati kao službenu tajnu podatke koji su na temelju zakona ili samoupravnim općim aktom određeni državnom, službenom ili poslovnom tajnom.

Član 69.

U svrhu sprečavanja nastajanja i širenja požara, omogućavanja spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom i omogućavanja gašenja požara općinski sekretarijat za unutrašnje poslove rješenjem će narediti samoupravnim organizacijama i zajednicama, državnim i drugim organima te građanima da poduzmu određene mjere zaštite, a naročito da:

1. dovedu u ispravno stanje postrojenja, instalacije i uređaje,
2. izvrše dogradnje, pregradnje, odnosno rekonstrukcije objekata ili pojedinih prostora u njima,
3. prestanu upotrebljavati objekte, postrojenja, instalacije ili druge uređaje ako se njihovim preuređenjem ne može otkloniti nedostatak koji može prouzrokovati požar,
4. očiste zatvorene i otvorene prostore od otpadaka koji nastaju u procesu rada,
5. uklone predmete iz prostorija ili prostora koji predstavljaju opasnost od nastanka požara ili eksplozije,
6. izvedu stabilne, polustabilne, mobilne odnosno druge odgovarajuće uređaje za javljanje i gašenje požara.
7. izvedu potrebne izlaze iz objekata radi mogućnosti brze evakuacije ljudi u slučaju požara,
8. onemoguće pristup vozilima koja pri radu mogu izazivati iskre na mjestu gdje bi to predstavljalo opasnost od požara ili eksplozije,
9. dovedu u ispravno stanje vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara ili da tu opremu i sredstva postave na određeno mjesto,
10. uklone odnosno izmijene one elemente na postrojenjima, instalacijama i uređajima koji pri upotrebi mogu prouzrokovati požar ili eksploziju,
11. uklone zapaljive tvari koje su ugrađene u konstruktivne elemente objekta ili kojima su obrađene horizontalne ili vertikalne površine izlaza i izlaznih putova ako ti elementi predstavljaju opasnost za nastajanje ili brzo širenje požara,

12. onemoguće ubacivanje izvana predmeta koji bi mogli prouzrokovati požar u objektu ili otvorenom prostoru na koji je pristup ograničen,

13. nabave određenu količinu i vrstu tehničke opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,

14. osiguraju vatrogasna dežurstva u objektima ili vanjskim prostorima.

Općinski sekretarijat za unutrašnje poslove rješenjem će zabraniti na mjestima gdje to predstavlja opasnost od požara ili eksplozija:

1. da se u zatvorenim i otvorenim skladišnim prostorima drže sirovine, gotovi proizvodi ili drugi predmeti u količinama koje nisu dozvoljene,

2. upotrebu otvorene vatre (pušenje, zavarivanje, svjetiljke s otvorenim plamenom, otvorena ložišta, elektroinstalacije koje nisu u sigurnosnoj izvedbi).

Član 70.

Općinski sekretarijat za unutrašnje poslove vodi propisane evidencije iz oblasti zaštite od požara.

Republički sekretar propisat će koje će se evidencije voditi, način vođenja tih evidencija i način obavještanja.

Član 71.

Sekretarijat za unutrašnje poslove zajednice općina u oblasti zaštite od požara:

1. prati i proučava stanje zaštite od požara na području zajednice općina i organizira šire akcije u cilju njezina unapređenja,

2. rješava žalbe protiv rješenja općinskih sekretarijata za unutrašnje poslove i rješenja inspektora za zaštitu od požara donesenih u prvom stepenu,

3. vrši i druge poslove koji su mu zakonom i drugim propisima donesenim na temelju zakona stavljeni u nadležnost.

Sekretarijat za unutrašnje poslove zajednice općina može obaviti svaki inspeksijski posao iz oblasti zaštite od požara na području zajednice općina sa svim ovlaštenjima općinskog sekretarijata za unutrašnje poslove.

Član 72.

Republički sekretarijat u oblasti zaštite od požara:

1. prati i proučava stanje zaštite od požara i organizira šire akcije u cilju njezina unapređenja,

2. brine se o stručnom obrazovanju inspektora za zaštitu od požara,

3. vrši i druge poslove koji su mu zakonom i drugim propisima donesenim na temelju zakona stavljeni u nadležnost.

Republički sekretarijat može obaviti svaki inspeksijski posao iz oblasti zaštite od požara na teritoriju Republike sa svim ovlaštenjima sekretarijata za unutrašnje poslove u općinama i zajednicama općina.

Član 73.

U vršenju nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara organ nadležan za unutrašnje poslove odnosno inspektor za zaštitu od požara može tražiti pomoć drugih organa ili samoupravnih organizacija i zajednica ako je potrebno vršiti određena mjerenja, analize ili druga vještačenja radi utvrđivanja opasnosti od požara i predlaganja mjera za njihovo otklanjanje.

VI. STRUČNO OBRAZOVANJE KADROVA ZA ZAŠTITU OD POŽARA

Član 74.

Centar za stručno obrazovanje vatrogasnih kadrova Republičkog sekretarijata (u daljem tekstu: Centar):

1. provodi stručno obrazovanje vatrogasnih kadrova,
2. prati, razvija i primjenjuje stručne i naučne metode u oblasti zaštite od požara,
3. obavlja stručno ispitivanje uzroka požara,
4. izdaje ateste propisane u članu 23. i 24. ovoga zakona,
5. obavlja i druge poslove u vezi sa zaštitom od požara.

U dogovoru s nadležnim organima, u okviru svoje djelatnosti, Centar vrši i obrazovanje kadrova za poslove civilne zaštite i za druge potrebe iz oblasti općenarodne obrane, a prema programu tih organa.

Član 75.

Stručno obrazovanje vatrogasnih kadrova Centar obavlja putem škola, tečajeva, seminara i drugih oblika nastave.

Obrazovanje stručnih radnika vatrogasaca i stručnih radnika vatrogasaca — specijalista Centar obavlja po programu koji, na prijedlog skupštine Republičke samoupravne interesne zajednice odgoja i usmjerenog obrazovanja u djelatnosti zaštite od požara i mišljenja Republičkog sekretarijata, donosi Zavod za prosvjetno-pedagošku službu Socijalističke Republike Hrvatske.

Stručno obrazovanje članova dobrovoljnog vatrogasnog društva može vršiti i Centar po propisanom programu iz člana 38. stav 4. ovoga zakona.

Član 76.

Centar usmjerava, organizira i koordinira rad škola, tečajeva i seminara, vodi potrebne evidencije, te obavlja administrativne i druge poslove u vezi sa stručnim obrazovanjem.

Centar ima svoj statut i pečat.

Statut donosi zbor radnih ljudi radne zajednice Centra u suglasnosti s republičkim sekretarom.

Statutom Centra, u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na temelju zakona, utvrđuju se zadaci Centra, sastav, rad i zadaci savjeta i uređuju druga pitanja organizacije i rada Centra.

Član 77.

Centrom rukovodi načelnik kojeg imenuje i razrješava od dužnosti republički sekretar uz prethodno pribavljeno mišljenje savjeta radne zajednice Centra.

Član 78.

U svrhu usmjeravanja i usklađivanja rada i vršenja nadzora nad provođenjem stručnog obrazovanja u Centru osniva se Savjet Centra.

Savjet Centra čine predstavnici Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove, Republičkog sekretarijata za narodnu obranu, Jugoslavenske narodne armije, Vatrogasnog saveza Hrvatske, Republičke samoupravne interesne zajednice odgoja i usmjerenog obrazovanja u djelatnosti zaštite od požara i predstavnici drugih zainteresiranih organizacija i organa koje odredi republički sekretar.

Načelnik Centra je po položaju član Savjeta Centra.

Član 79.

Poslove iz člana 74. ovoga zakona koji se odnose na stručno obrazovanje vatrogasnih kadrova mogu obavljati radnici Centra koji imaju visoku ili višu školsku spremu i položen stručni ispit po programu i postupku što ga propiše republički sekretar.

Član 80.

Sredstva za djelatnost odgoja i stručnog obrazovanja Centra osiguravaju se u okviru Republičke samoupravne interesne zajednice odgoja i usmjerenog obrazovanja u djelatnosti zaštite od požara, a ostala sredstva u okviru Republičkog sekretarijata.

VII. SAMOUPRAVNE INTERESNE ZAJEDNICE ZA ZAŠTITU OD POŽARA

Član 81.

U svrhu ostvarivanja zajedničkih interesa i unapređenja zaštite od požara te osiguranja za to potrebnih sredstava skupština općine može utvrditi obvezu osnivanja odnosno osnovati samoupravnu interesnu zajednicu za zaštitu od požara.

Aktom o osnivanju samoupravne interesne zajednice zaštite od požara utvrđuje se osobito:

1. poslovi i zadaci od zajedničkog interesa za unapređenje zaštite od požara koji će se zadovoljavati u samoupravnoj interesnoj zajednici,

2. područje za koje se osniva samoupravna interesna zajednica,

3. međusobni odnosi, prava, obveze i odgovornosti te način odlučivanja o pravima, obvezama i odgovornostima članova samoupravne interesne zajednice,

4. način organiziranja i sastav skupštine samoupravne interesne zajednice, izvršnih i drugih organa skupštine te njihov djelokrug, ovlaštenja i odgovornost članovima samoupravne interesne zajednice,

5. način i visina izdvajanja sredstava za zadovoljavanje potreba u samoupravnoj interesnoj zajednici,

6. odnos samoupravne interesne zajednice i vatrogasnih saveza,

7. druga pitanja od zajedničkog interesa za članove samoupravne interesne zajednice.

Član 82.

Ako je osnovana samoupravna interesna zajednica za zaštitu od požara, društveno-politička zajednica, mjesna zajednica i organizacije udruženog rada mogu obavljati određene poslove iz oblasti zaštite od požara povjeriti toj samoupravnoj interesnoj zajednici.

Za obavljanje poslova iz stava 1. ovoga člana samoupravnoj interesnoj zajednici za zaštitu od požara dužna je osigurati sredstva organizacija odnosno organ koji su te poslove prenijeli na samoupravnu interesnu zajednicu.

Član 83.

Ako skupština općine, prema članu 81. stavu 1. ovoga zakona, osnuje samoupravnu interesnu zajednicu za zaštitu od požara, sredstva se toj zajednici osiguravaju doprinosom iz dohotka organizacija udruženog rada i iz sredstava radnih zajednica, doprinosom iz osobnog dohotka od samostalnog obavljanja poljoprivredne djelatnosti, doprinosom iz osobnog dohotka od samostalnog obavljanja privredne odnosno neprivredne djelatnosti te iz drugih izvora prihoda.

Član 84.

U pogledu osnovice doprinosa iz dohotka obaveznika koji ga plaćaju, oslobođenja i olakšica te obračuna i načina plaćanja, primjenjivat će se propisi o oporezivanju dohotka organizacija udruženog rada. U pogledu osnovice doprinosa iz osobnih dohodaka obaveznika koji ga plaćaju, oslobođenja, olakšica, obračuna, razreza i naplate doprinosa, primjenjivat će se propisi o porezima građana.

Član 85.

Zajednice osiguranja imovine i osoba uplaćuju najmanje 5% premija osiguranja od požara naplaćenih na području općine na žiro-račun samoupravne interesne zajednice za zaštitu od požara one općine na kojoj se nalazi osigurana imovina.

Ako nije osnovana samoupravna interesna zajednica za zaštitu od požara, zajednice osiguranja imovine i osoba uplaćuju sredstva iz stava 1. ovoga člana na poseban račun one općine na području koje se nalazi osigurana imovina.

Član 86.

Sredstva iz člana 85. ovoga zakona u iznosu koji odgovara stopi od 4% koriste se za nabavu tehničke opreme i sredstava za gašenje požara, za izgradnju objekata za smještaj vatrogasnih jedinica i njihove opreme i za propagandnu aktivnost u oblasti zaštite od požara, a u iznosu koji odgovara stopi od 1% koriste se za izobrazbu vatrogasnih kadrova.

Sredstva za izobrazbu vatrogasnih kadrova iz stava 1. ovoga člana izdvajaju se na račun Republičke samoupravne interesne zajednice odgoja i usmjerenog obrazovanja u djelatnosti zaštite od požara.

VIII. FINANCIRANJE

Član 87.

Sredstva za zaštitu od požara osiguravaju društveno-političke zajednice, mjesne zajednice i samoupravne organizacije i zajednice.

Član 88.

Samoupravne organizacije i zajednice, u skladu s planom zaštite od požara i svojim samoupravnim općim aktima o zaštiti od požara, osiguravaju sredstva za provođenje mjera zaštite od požara, sredstva za djelovanje i rad formiranih jedinica dobrovoljnih vatrogasnih društava kao i sredstva za djelovanje i rad profesionalnih vatrogasnih jedinica u organizacijama udruženog rada.

Član 89.

Mjesne zajednice osiguravaju sredstva za zaštitu od požara i to:

1. za djelovanje i rad profesionalnih vatrogasnih jedinica koje same osnivaju,
2. za djelovanje i rad jedinica dobrovoljnih vatrogasnih društava, ako je ta obveza sadržana u planu zaštite od požara za područje mjesne zajednice,
3. za sudjelovanje u financiranju programom utvrđenih aktivnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava koja djeluju na području mjesne zajednice.

Član 90.

Društveno-političke zajednice, u okviru prava i dužnosti utvrđenih ovim zakonom, osiguravaju sredstva za zaštitu od požara u budžetu.

Član 91.

Općina osigurava sredstva za zaštitu od požara i to:

1. za djelovanje i rad teritorijalnih profesionalnih vatrogasnih jedinica,
2. za djelovanje i rad jedinica dobrovoljnih vatrogasnih društava, ako je ta obveza sadržana u planu zaštite od požara za područje općine,
3. za financiranje programom utvrđenih aktivnosti vatrogasnog saveza općine,
4. za obavljanje drugih poslova zaštite od požara utvrđenih ovim zakonom odnosno planom zaštite od požara za područje općine.

Član 92.

Zajednica općina odnosno gradska zajednica općina osigurava sredstva za zaštitu od požara i to:

1. za djelovanje i rad teritorijalnih profesionalnih vatrogasnih jedinica koje se osnivaju za područje zajednice općina odnosno gradske zajednice općina,
2. za financiranje programom utvrđenih aktivnosti vatrogasnog saveza zajednice općina odnosno gradske zajednice općina.

Član 93.

Republika osigurava sredstva za financiranje programom utvrđenih aktivnosti Vatrogasnog saveza Hrvatske.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 94.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 20.000 dinara kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako ne učestvuje u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 4. stav 2);
2. ako kod projektiranja, proizvodnje roba i izgradnje objekata, postrojenja, instalacija i uređaja ne primjenjuje mjere i normative zaštite od požara (član 12);
3. ako kod projektiranja i izgradnje objekata u kojima rade, stanuju ili borave osobe ne osigura uvjete koji će omogućiti da te osobe, u slučaju potrebe, mogu brzo i nesmetano izaći iz tih objekata (član 14);
4. ako za finalnu obradu i u svrhu izolacije horizontalnih i vertikalnih površina izlaza i izlaznih putova u

objektima ugrađuje građevinske materijale koji su zapaljivi i brzo sagorijevaju (član 15);

5. ako ne osigura vatrogasno dežurstvo odnosno osmatračko-dojavnu službu, odgovarajuću opremu i sredstva za gašenje požara (član 16);

6. ako ne održava u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, plinske, ventilacione i druge instalacije, dimovodne objekte i ložišta kao i druge uređaje koji mogu prouzrokovati nastajanje požara (član 21);

7. ako stavi u promet uređaje, opremu i sredstva namijenjena za gašenje ili dojavu požara za koje nije pribavljen atest ovlaštene organizacije o njihovoj ispravnosti (član 23. stav 2);

8. ako bez odobrenja stavlja u promet uređaje, opremu i sredstva namijenjena za gašenje ili dojavu požara za koje je potrebno odobrenje (član 23. stav 3);

9. ako obavlja kontrolno ispitivanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata a nema odgovarajuću tehničku opremu i prostor i radnike stručno osposobljene za obavljanje tih poslova ili takve poslove obavlja bez odobrenja (član 26. stav 1. i 3);

10. ako ne donese samoupravni opći akt kojim utvrđuje mjere i poslove u vezi s provođenjem i unapređenjem zaštite od požara (član 27);

11. ako ne upozna radnike s opasnostima od požara na radnom mjestu odnosno s mjerama, opremom i sredstvima za gašenje požara i odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih ili naredenih mjera zaštite od požara (član 30);

12. ako ne osnuje profesionalnu vatrogasnu jedinicu i ne nabavi potrebnu opremu i sredstva za gašenje požara (član 36. stav 1);

13. ako povjeri obavljanje radnih zadataka i poslova osobi koja nema propisanu stručnu spremu, dopunski ispit za stručnog radnika — vatrogasca odnosno stručni ispit za obavljanje poslova zaštite od požara (član 37. stav 1, 2. i 3);

14. ako ne obavijesti općinski sekretarijat za unutrašnje poslove o nastalom požaru (član 45. stav 2);

15. ako ne postupi po zahtjevu osobe koja rukovodi gašenjem požara (član 46. stav 2);

16. ako onemogućava inspektora zaštite od požara u obavljanju njegovih poslova ili odbije da mu pruži potrebne podatke ili obavještenja (član 61. stav 1);

17. ako ne provede mjere koje je rješenjem naredio inspektor odnosno općinski sekretarijat za unutrašnje poslove (član 63. i 69);

18. ako ne uplati najmanje 5% premije osiguranja od požara u korist samoupravne interesne zajednice za zaštitu od požara odnosno općine na čijem se području nalazi osigurana imovina (član 85).

Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se novčanom kaznom od 500 do 2.000 dinara i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Član 95.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kaznit će se za prekršaj pojedinac:

1. ako ne učestvuje u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 4. stav 2);
2. ako bez opravdanih razloga odbije prisustvovati teoretskoj ili praktičnoj stručnoj obuci (član 30. stav 2);
3. ako ne ugasi ili ne obavijesti o nastalom požaru (član 45. stav 1);
4. ako ne postupi po zahtjevu osobe koja rukovodi gašenjem požara (član 46. stav 2);
5. ako prilikom gašenja požara ne nosi propisanu zaštitnu opremu (član 48);

6. ako bez opravdanih razloga odbije učešće u gašenju požara, spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom ili ne stavi na raspolaganje vlastita sredstva (član 49. stav 1);

7. ako onemogućava inspektora zaštite od požara u obavljanju njegovih poslova ili odbije da mu pruži potrebne podatke ili obavještenja (član 61. stav 1);

8. ako ne provede mjere koje je rješenjem naredio općinski sekretarijat za unutrašnje poslove (član 69).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 96.

Ovlašćuje se republički sekretar da propisima koje donosi na temelju ovlaštenja iz ovoga zakona može određivati prekršaje i za te prekršaje propisivati kazne.

Član 97.

Republički sekretar dužan je donijeti propise za koje je po ovom zakonu ovlašten u roku šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Bliže propise o uvjetima sigurnosti i zaštite od požara za objekte javne namjene, stambene i poslovne objekte, šume i usjeve te ostale objekte u kojima zbog tehnološkog procesa postoji povećana opasnost od požara donijet će republički sekretar u suglasnosti s republičkim sekretarom u čiju nadležnost spada oblast za koju se donose propisi, ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 98.

Plan iz člana 7. stava 1. točke 1, člana 8. stava 2. i propise iz člana 22. i 27. ovoga zakona organi i organizacije dužni su donijeti u roku šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Član 99.

Radnici koji se na dan stupanja na snagu ovoga zakona zateknu na radnom mjestu profesionalnog vatrogasca, a nemaju spremu stručnog radnika-vatrogasca, mogu i dalje ostati na tom radnom mjestu pod uvjetom da steknu tu spremu u roku pet godina od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Radnici koji se na dan stupanja na snagu ovoga zakona zateknu na rukovodećim radnim mjestima u profesionalnim vatrogasnim jedinicama i na radnim mjestima u samoupravnim organizacijama i zajednicama i organima na kojima se obavljaju poslovi zaštite od požara, a nemaju spremu stručnog radnika vatrogasca-specijalistu ili drugu školu srednjeg obrazovanja tehničkog smjera, mogu i dalje ostati na tom radnom mjestu pod uvjetom da završe tu školu i polože stručni ispit u roku tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 100.

Izuzetno od odredbe člana 99. ovoga zakona mogu i dalje ostati na dosadašnjim radnim mjestima radnici koji nemaju odgovarajuću školsku spremu, pod uvjetom da su najmanje 15 godina radili na radnom mjestu profesionalnog vatrogasca, na rukovodećem radnom mjestu u profesionalnim vatrogasnim jedinicama ili na radnom mjestu u samoupravnim organizacijama i zajednicama i organima na kojima se obavljaju poslovi zaštite od požara.

Član 101.

Centar za stručno-tehničko unapređenje protupožarne zaštite i izobrazbu vatrogasnih kadrova uskladit će svoj rad i organizaciju s odredbama ovoga zakona u roku tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu.

Član 102.

Samoupravne interesne zajednice za zaštitu od požara, profesionalne vatrogasne jedinice, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasni savezi dužni su svoj rad i organizaciju uskladiti s odredbama ovoga zakona u roku šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Član 103.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti od požara (»Narodne novine« broj 40/68 i 24/73).

Do donošenja propisa po odredbi iz člana 97. stava 2. ovoga zakona ostaju na snazi odredbe Pravilnika o tehničkim mjerama za zaštitu šuma od požara (»Narodne novine« broj 24/71) ukoliko nisu u protivnosti s odredbama ovoga zakona.

Član 104.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 7844-1977

Zagreb, 24. studenoga 1977.

SABOR SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Vijeća udruženog rada
Jozo Petović, v. r.

Predsjednik Sabora
dr Ivo Perišin, v. r.

Predsjednik
Vijeća općina
Neda Andrić, v. r.

Predsjednik
Društveno-političkog vijeća
Dragutin Rafaj, v. r.

405

Na temelju člana 356. stava 1. Ustava Socijalističke Republike Hrvatske i člana 44. stava 2. Zakona o republičkim robnim rezervama, Sabor Socijalističke Republike Hrvatske, na sjednici Društveno-političkog vijeća 23. studenoga 1977, donio je

ODLUKU

o utvrđivanju broja članova Savjeta Direkcije za republičke robne rezerve

I

Savjet Direkcije za republičke robne rezerve ima 15 članova.

II

Ova odluka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Broj: 8381-1977

Zagreb, 24. studenoga 1977.

SABOR SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Društveno-političkog vijeća
Dragutin Rafaj, v. r.

Predsjednik Sabora
dr Ivo Perišin, v. r.

406

Na temelju člana 356. stava 2. Ustava Socijalističke Republike Hrvatske i člana 44. stava 2. Zakona o republičkim robnim rezervama, Sabor Socijalističke Republike Hrvatske, na sjednici Društveno-političkog vijeća 23. studenoga 1977, donio je

ODLUKU

o imenovanju članova Savjeta Direkcije za republičke robne rezerve

Za članove Savjeta Direkcije za republičke robne rezerve imenuju se:

BRLEK VINKO, predsjednik Zajednice općina Zagreb,

DUIĆ-LAZO, savjetnik u Republičkom sekretarijatu za energetiku, industriju i zanatstvo,